Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens
nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk
D260023311

Bijlagen
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 10 februari 2026
Onderwerp Actualisatie Omgevingsvisie

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren we u over de actualisatie en bouwstenen van de omgevingsvisie, de notitie reikwijdte en detailniveau en het participatieplan.

Aanleiding
Nijmegen groeit en verandert, zoals de stad altijd heeft gedaan. We omarmen deze groei met lef en ambitie. Groei is namelijk een middel om een betere toekomst te bouwen. Een toekomst waar we genoeg plek bieden voor iedereen, waar we verbonden zijn met elkaar en ons open en tolerante karakter omarmen. Tegelijkertijd hebben we veel verschillende ambities en niet alles kan overal. We moeten dus keuzes maken, maar ook ruimte houden voor flexibiliteit en bijsturen, indien nodig.

Keuzes maken we onder andere in de omgevingsvisie. Op 10 september 2025 heeft u de Omgevingsvisie gemeente Nijmegen De Nabije Stad 2050 vastgesteld. Hierin staat dat Nijmegen een nabije en rechtvaardige stad wil zijn en zich de komende jaren richt op vier beleidshoofdlijnen. Nijmegen streeft naar een stad die sociaal en gezond is, aantrekkelijk, economisch veerkrachtig en duurzaam is.

Door de omgevingsvisie regelmatig te actualiseren, kunnen we beter inspelen op nieuwe ontwikkelingen en houden we onze visie levend en toepasbaar. In deze brief beschrijven we de aanpak, inhoud en het proces van de eerstvolgende actualisatie van de omgevingsvisie. We beschrijven de inhoud van de te actualiseren onderwerpen (‘bouwstenen’) en de relatie met andere beleidsontwikkelingen. Daarnaast informeren we u over het participatieplan en de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) van de milieueffectrapportage (MER).

Kaders
Vertrekpunt is de op 10 september 2025 vastgestelde Omgevingsvisie gemeente Nijmegen: Besluitronde (raadsvergadering) woensdag 10 september 2025

Hierbij zijn de volgende amendementen en moties aangenomen:

- Amendement De toegankelijke stad Nijmegen
- Amendement Gezonde lucht voor iedereen Nijmegen
- Motie It takes a village Nijmegen
- Motie Niet achteruit maar vooruit Nijmegen
- Motie Omgevingsvisie in perspectief Nijmegen

In de omgevingsvisie is opgenomen dat we de visie regelmatig actualiseren, elke twee jaar monitoren en elke vier jaar evalueren (op doelen en ambities). Zo houden we de omgevingsvisie 'up to date' en sluiten we aan bij de beleidscyclus van de Omgevingswet: een continu proces van beleidsontwikkeling, doorwerking, uitvoering en terugkoppeling (zie onderstaande afbeelding).

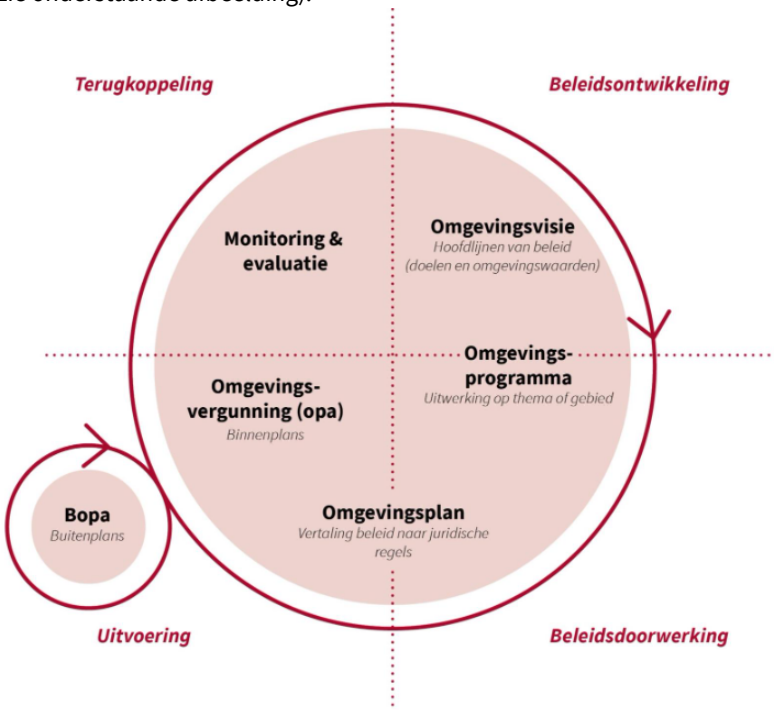

Beleidscyclus Omgevingswet

De vastgestelde omgevingsvisie vormt aldus de basis, deze (en een volgende) actualisatie wordt gezien als een wijzigingsbesluit hierop. We houden vast aan de hoofddoelen, leidende principes en strategisch ruimtelijke keuzes van de omgevingsvisie gemeente Nijmegen De Nabije Stad 2050. We vullen de omgevingsvisie aan op een aantal specifieke onderwerpen ('bouwstenen') die om een nadere uitwerking vragen.
Omdat de eerstvolgende actualisatie volgens planning in het najaar van 2026 als ontwerp wordt gepubliceerd in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), krijgt deze de naam 'Omgevingsvisie gemeente Nijmegen, wijziging 2026'.

Bouwstenen actualisatie
Voor de eerstvolgende actualisatie zijn drie bouwstenen onderscheiden die hieronder nader worden toegelicht.

1) Bouwsteen Intensiveringsstudie

In de omgevingsvisie zijn al keuzes gemaakt over de ontwikkeling van Nijmegen. Nijmegen groeit binnen de grenzen van de stad. Maar de druk op de woningmarkt blijft groot en we blijven op zoek naar mogelijkheden om verder te verdichten. Nijmegen heeft al plannen gemaakt voor de bouw van 17.000 woningen tot 2040. Eén van de hoofddoelen in de omgevingsvisie is het toevoegen van 17.000 tot 22.000 woonruimten van 2024 tot 2040. Daarom zijn we op zoek naar ruimte voor de bouw van 5.000 extra woningen. Omdat we uit ervaring weten dat niet alle plannen uiteindelijk slagen, plannen we 30% meer dan onze woningbehoefte en zoeken we ruimte voor 6.500 extra woningen.

Hiervoor voeren we een intensiveringsstudie uit. De uiteindelijke ruimtelijke keuzes worden gemaakt in de te actualiseren omgevingsvisie, waarbij naast de intensiveringsstudie ook de andere bouwstenen van de actualisatie in samenhang worden bezien (zie hieronder). Ook de resultaten van het nieuwe *woningbehoefteonderzoek* (beschikbaar in februari 2026) en een nog te starten *onderzoek naar vitale systemen* (beschikbaar rond de zomer 2026) wegen we hierin mee.

2) Bouwsteen Rechtvaardige stad

In de omgevingsvisie De Nabije Stad hebben we de rechtvaardige stad benoemd als leidend principe. In de bouwsteen Rechtvaardige stad zal dit principe verder worden geconcretiseerd. Het gaat dan bijvoorbeeld over hoe middelen, kansen en lasten ruimtelijk verdeeld zijn tussen inwoners in de wijken. Niet iedereen kan meekomen en profiteert van beleidskeuzes, waardoor verschillen onbedoeld nog groter (kunnen) worden. Twee voorbeelden in de verschillen zijn klimaatadaptatie en de mobiliteitstransitie. Aan de hand van deze bouwsteen willen we het leidende principe in de omgevingsvisie nader uitwerken en vertalen naar een handelingskader. Ook zorgen we ervoor dat bij de keuzes die worden gemaakt op basis van de intensiveringsstudie (zie hierboven) aandacht is voor ruimtelijke rechtvaardigheid.

3) Bouwsteen Actualisatie milieueffectrapportage (mer)

De gemeente heeft een milieueffectrapportage (mer) uitgevoerd bij het opstellen van de omgevingsvisie in 2020. Voor de bijgewerkte omgevingsvisie in 2025 is geen mer opgesteld, omdat er in deze visie geen nieuwe grootstedelijke ontwikkelingen zijn beschreven. De vertaling van de intensiveringsstudie (zie hierboven) kan echter wel leiden tot ruimtelijke keuzes die mer-plichtig zijn. Dit geeft aanleiding om niet alleen de omgevingsvisie, maar ook de milieueffectrapportage te actualiseren. Hiervoor moeten een aantal formele stappen worden doorlopen. Als eerste stap is een concept *notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)* opgesteld die in februari-maart 2026 ter inzage wordt gelegd. Deze concept NRD is ter informatie bijgevoegd. Na verwerking van eventuele zienswijzen zal de definitieve NRD als bijlage bij de startnotitie worden gevoegd (zie hieronder bij het kopje Vervolg).

Onderdeel van de actualisatie van de milieueffectrapportage is ook het ontwikkelen van een ‘mer-basis’ voor omgevingsbeleid. Door de mer voor de omgevingsvisie te verbreden naar een ‘mer-basis’ is deze ook bruikbaar bij het opstellen van omgevingsprogramma’s, wijzigingen van het omgevingsplan en voor de omgevingsmonitor. In de omgevingsvisie is

opgenomen dat we elke twee jaar een omgevingsmonitor gaan uitvoeren en dat deze in 2026 voor het eerst zal worden opgesteld. Voor deze omgevingsmonitor zal gebruikt worden gemaakt van de nulmeting uit de milieueffectrapportage, de zogenaamde leefomgevingsfoto (LOF). Omdat deze LOF naar verwachting pas in het derde of vierde kwartaal van 2026 gereed is, zal ook de omgevingsmonitor in deze periode aan uw raad worden voorgelegd.

Overige onderwerpen
Naast bovengenoemde drie bouwstenen houden we rekening met de volgende ontwikkelingen en onderwerpen bij de actualisatie van de omgevingsvisie (wijziging 2026):

Moties en amendementen
Tijdens de vaststelling van de omgevingsvisie op 10 september 2025 zijn moties en amendementen aangenomen. Deze hebben betrekking op de thema's toegankelijkheid, luchtkwaliteit en gezonde leefomgeving en een sociaal veilige en inclusieve openbare ruimte. De amendementen zijn rechtstreeks verwerkt in de huidige omgevingsvisie, maar vragen mogelijk nog om een nadere toelichting of uitwerking. Ook onderzoeken we hoe we de moties een plek kunnen geven in de actualisatie van de omgevingsvisie.

Actuele (beleids-)ontwikkelingen
Willen we de omgevingsvisie 'up to date' houden, is het ook belangrijk om rekening te houden met trends en signalen uit de samenleving. De recent opgestelde trendstudie van Platform31 en de Nijmeegse trendverkenning leveren hiervoor belangrijke input. Ook willen we de omgevingsvisie afstemmen op de lopende beleidsontwikkelingen. Dit geldt zowel voor beleid van de regio, provincie en het Rijk (o.a. de nota Ruimte) als voor het beleid van de gemeente zelf, zoals de gebiedsvisie voor de Energieweg.

Afstemming omgevingsprogramma's en omgevingsplan
De omgevingsvisie vormt de basis voor verdere uitwerking van omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. De omgevingsvisie is kaderstellend en bevoegdheid van de gemeenteraad, terwijl de omgevingsprogramma's uitvoerend van aard zijn en bevoegdheid van het college. De volgende omgevingsprogramma's zijn of worden opgesteld in de periode 2026-2027: Luchtkwaliteit, Warmte, Volkshuisvesting, Stadsvergroening, Openbare ruimte en Stadsdeel Dukenburg.
Bij de uitwerking van deze omgevingsprogramma's kan blijken dat de doelen uit de visie onvoldoende concreet of moeilijk uitvoerbaar zijn. Andersom kan het zijn dat concrete maatregelen aanleiding geven om de doelen bij te stellen en/of nieuwe doelen te stellen. Door de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's inhoudelijk op elkaar af te stemmen, komen we tot beter uitvoerbaar beleid. Daarnaast werken we de relatie met het omgevingsplan verder uit.

Participatie
Een van de leidende principes van de omgevingsvisie is: samen met de stad en de regio. Voor de actualisatie van de Omgevingsvisie, wijziging 2026 is een participatieplan geschreven. Gezien de beperkte omvang van deze actualisatie wordt een minder

uitgebreid participatief proces doorlopen dan bij de vorige omgevingsvisie. Wel bouwen we voort op het opgebouwde netwerk en de overlegstructuren van deze visie. In de omgevingsvisie is opgenomen dat we willen werken aan een continue dialoog in de stad. Daarnaast halen we input op over de verschillende bouwstenen van de actualisatie. Het participatieplan is ter informatie bijgevoegd.

Vervolg
Uw raad wordt op ten minste vier momenten betrokken bij de actualisatie van de omgevingsvisie en de milieueffectrapportage (MER):

1) We bieden u de startnotitie (inclusief bouwstenen en definitieve NRD) ter bespreking aan (gepland 2e-3e kwartaal 2026).
2) U wordt geïnformeerd over de terinzagelegging van de ontwerp omgevingsvisie en ontwerp-MER (gepland 4e kwartaal 2026).
3) U wordt geïnformeerd over (de beantwoording van) de zienswijzen en de opbrengsten uit het participatieproces (gepland 1e-2e kwartaal 2027).
4) U stelt de definitieve omgevingsvisie (wijzigingsbesluit) en MER vast (gepland 1e-2e kwartaal 2027).

Wij hopen u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd en kijken uit naar de gesprekken met uw raad over dit onderwerp.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester